

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Vytváření sítí organizací občanské společnosti v černomořské oblasti

(2009/C 27/29)

Paní Benita Ferrero-Waldner, evropská komisařka pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství, požádala dopisem ze dne 15. července 2007 Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, o vypracování průzkumného stanoviska ve věci

Vytváření sítí organizací občanské společnosti v černomořské oblasti.

Specializovaná sekce Vnější vztahy, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 12. června 2008. Zpravodajem byl pan MANOLIU, spoluzpravodajem pan MITOV.

Na 446. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. července 2008 (jednání dne 9. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 143 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 4 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Černomořská synergie má za cíl soustředění politické pozornosti na tuto oblast a využití nových příležitostí vyplývajících z členství Rumunska a Bulharska v EU. Černomořská synergie se zaměřuje na pět hlavních témat: řádnou správu, dopravu, energetiku, životní prostředí a boj proti přeshraniční kriminalitě.

1.2 Černomořská synergie by rovněž měla přispět k podpoře evropského sociálního modelu a zásadě sociálního a občanského dialogu. Dále by se měla věnovat snížení chudoby v oblasti Černého moře, a to ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi.

1.3 EHSV vyzývá vlády v oblasti Černého moře a regionální a mezinárodní organizace, aby zapojily občanskou společnost do regionálního dialogu a spolupráce, a získaly tak nový pohled na hlavní témata, jako jsou zajištění politické stability, demokracie, právního státu, lidských práv a základních svobod; podpora hospodářských reforem, rozvoje a obchodu; spolupráce v oblasti dopravy, energetiky a životního prostředí a kontakty mezi národy.

1.4 Podle názoru EHSV se v oblasti Černého moře nabízí významné příležitosti a výzvy, jež vyžadují koordinovanou činnost na regionální úrovni a za účasti občanské společnosti, zvláště v klíčových odvětvích, jako jsou energetika, doprava, životní prostředí, pohyb a bezpečnost.

1.5 EHSV vítá skutečnost, že vznikají různé soukromé a veřejné iniciativy na podporu aktivní účasti občanské společnosti a sociálních organizací do utváření budoucnosti této oblasti. EHSV zvláště podporuje zapojení stávajících sítí spolupráce občanské společnosti a sociálních organizací do Černomořského fóra pro partnerství a dialog (BS Forum) a do Organizace pro černomořskou hospodářskou spolupráci (BSEC).

1.6 EHSV podporuje zřízení a posílení úlohy vnitrostátních HSR a tripartitních komisí v zemích černomořské oblasti i rozvoj regionální spolupráce tamějších tripartitních struktur. V zemích bez vlastní HSR by měli být k účasti na konzultačním procesu a k vytvoření vnitrostátní HSR vyzváni sociální partneři.

1.7 EHSV vyzývá k vypracování rozsáhlého výzkumu stavu občanské společnosti a sociálních partnerů v zemích černomořské oblasti.

1.8 EHSV a MOP uspořádají v listopadu 2008 společnou konferenci na téma Úloha organizací občanské společnosti v zemích černomořské oblasti: Vytváření regionálních sítí a podpora sociálního dialogu. Konference, jež naváže na toto průzkumné stanovisko, se zúčastní regionální zainteresované strany.

2. Úvod

2.1 Výbor s uspokojením vyhovuje žádosti evropské komisařky pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství paní Benity Ferrero-Waldnerové o vypracování průzkumného stanoviska k černomořské synergii. Komise se zajímá zejména o to, jak lépe zapojit organizace občanské společnosti (OOS) do provádění sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu Černomořská synergie – nová iniciativa pro regionální spolupráci, KOM(2007) 160 v konečném znění.

2.2 EHSV vítá první společnou schůzku ministrů zahraničních věcí 27 členských států EU s jejich protějšky v zemích černomořské oblasti dne 14. února 2008 v Kyjevě. Účast EHSV v roli pozorovatele na této schůzce byla důležitým krokem pro provádění černomořské strategie regionální spolupráce.

2.3 Integrovaný rozvoj v černomořské oblasti

2.3.1 Černomořská oblast⁽¹⁾ je zeměpisnou oblastí bohatou na přírodní zdroje a nachází se na strategické spojnici Evropy, střední Asie a Blízkého východu. Více než kdy předtím je prosperita, stabilita a bezpečnost sousedů EU v černomořském regionu⁽²⁾ pro Evropskou unii záležitostí bezprostředního zájmu a strategického významu. Černomořský region je trhem s velkým potenciálem rozvoje, který se blíží 200 milionům obyvatel, důležitou energetickou a dopravní spojnici a oblastí vzájemného ovlivňování kultur i neurovaných konfliktů.

2.3.2 V tomto ohledu jsou relevantní tři politiky EU: před-
vstupní proces v případě Turecka, evropská politika sousedství s pěti východními partnery EPS (Ukrajina, Moldavská republika, Gruzie, Arménie a Ázerbájdžán), jež se také podílejí na spolupráci v oblasti Černého moře, a strategické partnerství s Ruskou federací založené na čtyřech společných prostorech.

2.3.3 EHSV podporuje příspěvek Komise k celé řadě odvětvových iniciativ celoregionálního významu, jako jsou: lidská práva a osobní svobody, právní stát, spolupráce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, obchod a ekonomická integrace a sblížování právních předpisů, doprava, námořní politika, energetika, životní prostředí, informační společnost, zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti, lidský kapitál, vzdělávání a veřejné zdraví.

2.3.4 Podle názoru EHSV se v oblasti Černého moře nabízí významné příležitosti a výzvy, jež vyžadují koordinovanou činnost na regionální úrovni, zvláště v klíčových odvětvích, jako jsou energetika, doprava, životní prostředí, pohyb a bezpečnost.

2.3.5 EHSV se domnívá, že existence různých formátů, přístupů a politik černomořských regionálních organizací a iniciativ spolupráce akcentují rozsah, v němž lze definovat spolupráci na rozvoji a řízení synergií v černomořské oblasti. V přílohách je zařazen přehled stávajících regionálních organizací, iniciativ spolupráce, programů a středisek pro analýzu politik.

2.4 Cíle EU v černomořské oblasti

2.4.1 V posledních 15 letech vynaložila Evropská unie velké úsilí na podnícení demokratického vývoje v černomořské oblasti a podporu ekonomických reforem a sociálního rozvoje s cílem chránit stabilitu a posílit regionální spolupráci.

2.4.2 EHSV navrhuje, aby větší zapojení EU doplnilo bilaterální činnost, stimulovalo regionální spolupráci, zajistilo vyšší koherenci a politické vedení a zaměřilo politickou pozornost na regionální úroveň, jež bude podporovat tento žádoucí prostor

(1) Černomořský region zahrnuje Řecko, Bulharsko, Rumunsko a Moldavskou republiku na západě, Ukrajinu a Rusko na severu, Gruzii, Arménii a Ázerbájdžán na východě a Turecko na jihu. Ačkoliv Arménie, Ázerbájdžán, Moldavská republika a Řecko nejsou pobřežními státy, jsou v důsledku historie, blízkosti a úzkých vazeb přirozenými hráči v regionu.

(2) Po přistoupení Bulharska a Rumunska k EU se Černé moře stalo evropským mořem.

stability, prosperity a spolupráce sdílený se všemi novými sousedy.

2.4.3 EHSV se domnívá, že regionální přístup k černomořské oblasti by měl být cílený a jeho smyslem by nemělo být poskytnout alternativu k členství v EU ani definovat konečné hranice EU.

3. Charakteristika organizací občanské společnosti v černomořské oblasti

3.1 Historická, politická a socioekonomická situace v deseti zemích černomořské oblasti a z ní vyplývající podmínky pro občanskou společnost se značně liší. V dobách Sovětského svazu byly „sociální subjekty“ a „profesionální spolupráce“ vládnoucí stranou zredukovány na pouhé „nástroje moci“. Platí to podle všeho pro celou oblast Černého moře s výjimkou Turecka a Řecka. Od počátku devadesátých let 20. století se datuje rychlý nástup politické a hospodářské transformace v zemích střední a východní Evropy s významnými důsledky také pro občanskou společnost.

3.2 EHSV je zastáncem podpory posílené spolupráce mezi EU a zeměmi černomořské oblasti založené na sdíleném chápání společných hodnot, základních svobod, úsilí o budování otevřené společnosti a dialogu založeném na nezávislosti partnerů z řad občanské společnosti.

3.3 EHSV spatřuje následující příčiny pomalého rozvoje OOS v černomořské oblasti: slabá justice a její závislost na vládách – ve většině případů soudní systém chrání zájmy úřadů proti zájmům občanů; skutečnost, že neexistuje vyrovnaná dělba pravomocí a odpovědnosti mezi ústředními a místními orgány veřejné moci; svazující trestní a daňové funkce vlád; zkorumpovanost úředníků; přeměna občanských práv a svobod na prázdné pojmy; omezení přístupu veřejnosti k informacím; předstíraný dialog vlád s vybranými zástupci takzvané občanské společnosti; skutečnost, že neexistují právní a ekonomické podmínky příznivé pro organizace skutečně svobodné občanské společnosti; OOS jsou založeny na mezinárodním nebo podnikovém sponzorství; chabý rozvoj demokratické kultury.

3.4 Je zapotřebí vypracovat komplexní srovnávací studii situace organizací občanské společnosti v černomořské oblasti. Tato studie musí pokrýt výzvy vyplývající ze současné situace regionu, zaměřit se na dnešní příležitosti pro organizace občanské společnosti včetně úlohy regionální sítě a analyzovat nově vznikající iniciativy organizované občanské společnosti na regionální a evropské úrovni. Studie by měla rovněž analyzovat svobodu sdružování, registraci a daňové předpisy a postupy, svobodu vyjadřování a fungování tripartitních konzultací.

4. Sítě organizací občanské společnosti v černomořské oblasti

4.1 EHSV upozorňuje na skutečnost, že je na rozhodnutí organizací občanské společnosti a sociálních organizací, jak se budou organizovat na národní, regionální a mezinárodní úrovni.

4.2 EHSV podporuje přístup Komise spočívající v rozhodnutí nevytvářet novou regionální strukturu pro organizace občanské společnosti a vybízí k rozvíjení rozměru občanské společnosti ve stávajících sítích a k účasti organizací občanské společnosti v regionálních a nadnárodních sítích.

4.3 EHSV doporučuje, aby sítě organizací občanské společnosti a sociálních organizací vytvářené na regionální úrovni rozvíjely těsnější vztahy s Organizací pro černomořskou hospodářskou spolupráci (BSEC), která je platformou pro hospodářskou spolupráci v regionu a nejrozvinutější mezivládní organizací v černomořské oblasti. EHSV se domnívá, že by bylo prospěšné zahrnout efektivní partnerství s organizacemi občanské společnosti mezi hlavní prvky politických hlavních směrů a činnosti BSEC.

4.4 EHSV se domnívá, že Černomořské fórum by se mohlo stát platformou pro otevřený dialog mezi vládami a organizovanou občanskou společností na základě jeho zkušeností se sdružováním nevládních organizací působících v regionu a zprostředkovávání interakce mezi vládním a nevládním sektorem. Fórum založilo několik hlav států a vlád různých černomořských zemí v roce 2006. Jeho cílem není vytvářet stálou strukturu ani duplikovat činnost stávajících mechanismů spolupráce v oblasti.

4.5 EHSV navrhuje, aby se sítě občanské společnosti věnovaly následujícím prioritním oblastem spolupráce: definice společných zájmů, formulace střednědobých a dlouhodobých strategií pro budování kapacit občanské společnosti, posilování synergií mezi organizacemi občanské společnosti při vytváření předpokladů pro úspěšnou realizaci projektů regionální spolupráce, hodnocení současných nástrojů, hodnocení národních a regionálních kapacit, stanovení minimálních požadavků a proaktivní příprava do budoucna.

4.6 Etablované sítě organizované občanské společnosti a sociálních organizací by měly zůstat otevřeny účasti jakékoli organizací občanské společnosti v černomořské oblasti, která projeví zájem.

5. Hospodářské a sociální rady v černomořské oblasti

5.1 EHSV spolupracuje se třemi národními hospodářskými a sociálními radami a dvěma obdobnými institucemi z černomořské oblasti (viz Příloha II s podrobnějším popisem), které jsou rovněž organizovány v Mezinárodní asociaci hospodářských a sociálních rad a obdobných institucí (AICESIS):

— Bulharsko – Hospodářská a sociální rada,

— Řecko – Hospodářský a sociální výbor,

— Rumunsko – Hospodářská a sociální rada,

— Rusko – Veřejná komora,

— Ukrajina – Národní tripartitní sociální a hospodářská rada.

5.2 EHSV podepsal Memorandum o porozumění s ruskou Veřejnou komorou. Plánuje se také posílení spolupráce s ukrajinskou Národní tripartitní sociální a hospodářskou radou. Rusko má navíc tripartitní komisi, již by EHSV měl zapojit do dialogu.

5.3 EHSV spolupracuje s Tureckem prostřednictvím smíšeného poradního výboru. EHSV podporuje reformu současné Hospodářské a sociální rady v Turecku, aby země měla jasně definovaný institucionální orgán a mohla se zařadit do mezinárodních sítí HSR.

5.4 V Moldavské republice existuje Národní komise pro konzultace a kolektivní vyjednávání, jež je tripartitním orgánem založeným na základě zákona o kolektivním vyjednávání. Komisi předsedá první místopředseda vlády a administrativní podporu jí poskytuje ministerstvo hospodářství a obchodu, které se zabývá též problematikou práce. Nově vzniká hospodářská a sociální rada v Gruzii, s těmito orgány však EHSV v současné době nespupracuje.

5.5 V zemích bez vlastní HSR by měli být k účasti na konzultačním procesu a k vytvoření vnitrostátní HSR vyzváni sociální partneři.

5.6 Mělo by být podpořeno posílení spolupráce na regionální úrovni a mezinárodní spolupráce mezi EHSV a jednotlivými HSR černomořské oblasti. Z dlouhodobého hlediska by EHSV mohl přispět k vytvoření sítě existujících a vznikajících hospodářských a sociálních rad a dalších tripartitních struktur v tomto regionu.

6. Zapojení občanské společnosti do tvorby národních, regionálních a mezinárodních politik

6.1 Rozvoj občanské společnosti nabízí nový pohled na hlavní témata; EHSV proto vyzývá vlády zemí v černomořské oblasti a regionální a mezinárodní organizace, aby zajistily účinnější zapojení občanské společnosti do regionálního dialogu. Podle mínění EHSV by hlavní pozornost dialogu a spolupráce měla být věnována následujícím čtyřem oblastem:

— zajištění politické stability, demokracie, právního státu, lidských práv a základních svobod,

— podpora hospodářských reforem, rozvoje a obchodu,

— spolupráce v oblasti dopravy, energetiky a životního prostředí,

— kontakty mezi národy.

6.2 Zajištění politické stability, demokracie, právního státu, lidských práv a základních svobod

6.2.1 EHSV svým přístupem vybízí Komisi k tomu, aby plně využila černomořskou synergii a evropský nástroj pro demokracii a lidská práva k podpoře přeshraniční a regionální spolupráce mezi organizacemi občanské společnosti. EHSV podtrhuje význam mezikulturního dialogu zaměřeného na urovnávání konfliktů, budování prostoru udržitelné demokracie, právní stát a řádnou správu věcí veřejných na místní a regionální úrovni.

6.2.2 Ústředními tématy vnější politiky EU v bilaterálních vztazích a v regionálním přístupu by mělo být dodržování lidských práv a základních svobod, a to včetně respektování nezávislosti sociálních partnerů a organizací občanské společnosti, stejně jako svoboda tisku.

6.2.3 Černomořská synergie by rovněž měla přispět k podpoře evropského sociálního modelu a zásadě sociálního a občanského dialogu. Dále by se měla věnovat snížení chudoby v oblasti Černého moře, a to ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi, především Světovou bankou a MOP.

6.3 Podpora hospodářských reforem, rozvoje a obchodu

6.3.1 Černomořská oblast prodělala v posledních deseti letech významné politické, institucionální, makroekonomické a legislativní reformy. Panují značné rozdíly mezi ekonomikami jednotlivých zemí regionu z hlediska dostupnosti výrobních faktorů, přírodních zdrojů, výrobních kapacit a velikosti trhů. Země černomořské oblasti se nacházejí na různých stupních rozvoje, provádění reforem, hospodářské a sociální rovnováhy a schopnosti plnit základní potřeby svých obyvatel. Země v tomto regionu musí čelit neformální ekonomice, korupci, migraci a chudobě.

6.3.2 Země černomořské oblasti zažívají vyšší dynamiku soukromého sektoru. Jde o velmi významný faktor konkurenceschopnosti ekonomiky a jejího dlouhodobého potenciálu růstu. Měly by se podporovat malé a střední podniky, jež budou moci přispět k rozvoji hospodářské a sociální rovnováhy.

6.3.3 Podle názoru EHSV je dlouhodobá hospodářská udržitelnost v černomořské oblasti přímo závislá na stavu životního prostředí, růstu negativní externalit, problematice sociální odpovědnosti, dodržování společných sociálních standardů a rostoucí ekologické odpovědnosti. Pokud jde o boj s chudobou a nerovnostmi, zdůrazňuje EHSV význam posílení sociálních, vzdělávacích a kulturních služeb dostupných všem občanům.

6.3.4 EHSV zdůrazňuje potřebu zlepšit investiční prostředí, podporovat reformy tržního hospodářství, podpořit liberalizaci

opatření a podpor v souladu se zásadami WTO a vytvořit v černomořské oblasti zónu volného obchodu. Dopad technologických inovací by mohl otevřít nová působiště pro mezinárodní spolupráci, vnější investice a rozvoj služeb.

6.4 Spolupráce v oblasti dopravy, energetiky a životního prostředí

6.4.1 EHSV se domnívá, že černomořský region je geopoliticky a strategicky významnou oblastí coby oblast výroby a distribuce přispívající k rozmanitosti dodávek energie pro EU. EHSV podporuje rozmanitost dodávek tím, že dále podporuje definici a vytváření nových, životaschopných a zabezpečených infrastruktur a dopravních koridorů, dodavatelů a cest.

6.4.2 Rostoucí ceny ropy a plynu, rostoucí závislost EU na několika vnějších dodavatelích a globální oteplování znepokojují také země černomořské oblasti. EU iniciovala diskusi o potřebě evropské energetické politiky, jež by zajistila udržitelný růst, konkurenceschopnost a zabezpečení dodávek⁽³⁾. EHSV si je vědom skutečnosti, že hospodářská sociální rovnováha v zemích regionu může být citelně postižena růstem cen energie.

6.4.3 Nové dodavatelské cesty, jako jsou trans-kaspický/trans-černomořský energetický koridor⁽⁴⁾ a plynovod Nabucco⁽⁵⁾ (plynovod v délce 3 400 kilometrů, kterým projde 31 miliard metrů krychlových zemního plynu ročně) či projekty INOGATE a TRACECA by měly představovat adekvátní rámec pro vytvoření konkurenceschopného energetického trhu. Rusko iniciovalo vytvoření plynovodu South Stream vedoucího z Ruska pod Černým mořem přes Balkán a střední Evropu, a plynovodu Nord Stream v Baltském moři.

6.4.4 EHSV zdůrazňuje, že účinné provádění zahraniční politiky v oblasti potenciálních nových energetických koridorů pro ropu a zemní plyn z regionu Černého a Kaspického moře by mělo být založeno na podpoře získání skutečné nezávislosti pro Ázerbájdžán jako dodavatele energie a na pomoci s rozvojem jeho průmyslu v odvětví ropy a zemního plynu, a dále též na podpoře Gruzie, Moldavské republiky, Rumunska a Ukrajiny jako hlavních faktorů vybudování nových tranzitních energetických koridorů do evropského prostoru. Měli bychom mít na paměti, že svůj zájem na tomto procesu má i Rusko. EHSV navrhuje, aby byla udělena plná podpora těm evropským podnikům, které jsou zapojeny do rozvoje odvětví ropy a zemního plynu a budování ropovodů a plynovodů ve východní Evropě a střední Asii. EU by také měla usilovat o posílení úlohy Turecka jako faktoru stability v regionu.

⁽³⁾ Evropská rada ve dnech 8.–9. března 2007 schválila energetickou politiku pro Evropu. Poté byl vypracován dvouletý akční plán (2007–2009).

⁽⁴⁾ Koridor zahrnuje projekty, které již byly dokončeny, jako je ropovod Baku-Tbilisi-Ceyhan, nebo energetické infrastruktury, které se nyní zvažují či připravují, jako jsou ropovod Brody-Oděsa a rozšíření do Plocku či ropovody Constanta-Omisalj-Terst, Burgas-Vlore a Burgas-Alexandroupolis.

⁽⁵⁾ Projekt provážeje logistické průtahy, neshody kolem financování a nedostatek politické vůle.

6.4.5 EHSV se domnívá, že mezi klíčové priority programů EU v oblasti spolupráce a technické pomoci by mělo být zahrnuto rozvíjení politik zaměřených na úspory energie v černoomořské oblasti. Energetické programy by měly přispět k úsporám energie, snížení nákladů a omezení znečištění.

6.5 Kontakty mezi národy

6.5.1 EHSV vítá nadcházející program přeshraniční spolupráce pro Černoomořskou pánev v rámci finančního nástroje evropské politiky sousedství (ENPI 2007–2013) a zdůrazňuje význam podpory kontaktů mezi národy a zvláště mezi mladými generacemi v zemích černoomořské oblasti.

6.5.2 EHSV je pro další posílení spolupráce, jež napomůže vzájemné informovanosti a bude motivací k navázání hospodářských, sociálních a kulturních kontaktů a výměn mezi národy

jako prostředek nastolení udržitelného růstu, prosperity, stability a bezpečnosti v černoomořském regionu.

6.5.3 EHSV zdůrazňuje nutnost účinného provádění opatření zaměřených na usnadnění vydávání víz a dohod o zpětném přebírání, jež by usnadnily výměny studentů a mládeže, obchodní kontakty, mobilitu výzkumných pracovníků jako součást rostoucí spolupráce v oblasti výzkumu i kontakty mezi regionálními a místními orgány, nevládními organizacemi a kulturními kruhy.

6.5.4 Kontakty mezi národy mohou posílit spolupráci na poli vzdělávání, odborné přípravy a výzkumu a poukázat na význam rozvíjení mezikulturního dialogu díky dostupným programům EU⁽⁶⁾. Měly by též být aktivněji podporovány obchodní kontakty a spolupráce mezi organizacemi zaměstnavatelů, aby došlo k navázání užších vazeb a předávání zkušeností a norem.

V Bruselu dne 9. července 2008

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ Tempus, Erasmus Mundus, Sedmý rámcový program pro výzkum, Program přeshraniční spolupráce pro Černoomořskou pánev.

PŘÍLOHA I

PŘEHLED REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE V ČERNOMOŘSKÉ OBLASTI

1. Organizace jsou rozděleny do čtyř kategorií s uvedením zúčastněných zemí a cílů regionální spolupráce:
 - 1.1 První kategorie – institucionalizované organizace se zřetelně definovanou strukturou
 - **Organizace pro černomořskou hospodářskou spolupráci – BSEC** (Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Rumunsko, Rusko, Řecko, Srbsko, Turecko, Ukrajina; 13 pozorovatelů včetně EU a USA) provádí multilaterální politické a hospodářské iniciativy zaměřené na rozvíjení interakce mezi členskými státy.
 - **Organizace Černomořské komise** (Bulharsko, Gruzie, Rumunsko, Rusko, Turecko a Ukrajina) se zaměřuje na ochranu Černého moře proti znečištění a provádění Bukurešťské úmluvy a Strategického akčního plánu pro Černé moře.
 - **Organizace pro demokracii a hospodářský rozvoj – GUAM** (Ázerbájdžán, Gruzie, Moldavská republika a Ukrajina) má za cíl vytvoření euroasijského transkavkazského dopravního koridoru a společného prostoru pro integraci a bezpečnost v regionu GUAM.
 - **Pracovní skupina pro námořní spolupráci v oblasti Černého moře – BLACKSEAFOR** (Bulharsko, Gruzie, Rumunsko, Rusko, Turecko a Ukrajina) přispívá k posílení vzájemné důvěry a stability v regionu prostřednictvím posílené spolupráce a interoperability mezi námořními silami.
 - **Společenství nezávislých států – SNS** (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavská republika, Rusko, Tádžikistán, Ukrajina a Uzbekistán, Turkmenistán je přidružený člen) usiluje o vytvoření společného hospodářského prostoru založeného na zásadách volného pohybu zboží, služeb, pracovníků a kapitálu.
 - **Černomořská unie a Kaspická konfederace podniků** (Union of Black Sea and Caspian Confederation of Enterprises) – **UBCCE** (zástupci soukromého sektoru průmyslových a zaměstnavatelských organizací z Albánie, Ázerbájdžánu, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Gruzie, Íránu, Kazachstánu, BJR Makedonie, Rakouska, Rumunska, Řecka, Srbska a Turecka) usiluje o přijetí politik, jež by vedly ke zlepšení fungování tržní ekonomiky a posílily rozvoj konkurenčního prostředí, jež je příznivé pro udržitelný růst v regionu Černého a Kaspického moře.
 - 1.2 Druhá kategorie – fóra bez formální rozhodovací struktury
 - **Černomořské fórum pro partnerství a dialog** ⁽¹⁾ – **BS Fórum** (Arménie, Ázerbájdžán, Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Rumunsko, Řecko, Turecko a Ukrajina) je platformou pro spolupráci a úsilí o rozvoj nové regionální strategie a společné vize.
 - **Parlamentní shromáždění s východoevropskými zeměmi EPS (EURO-NEST)**. Evropský parlament rozhodl v listopadu 2007 o vytvoření společného multilaterálního fóra EP s parlamenty Ukrajiny, Moldavské republiky, Arménie, Gruzie a Ázerbájdžánu, jehož se též účastní prodemokratičtí pozorovatelé z Běloruska.
 - **Společenství demokratické volby** (Community of Democratic Choice) – **CDC** (členové: Estonsko, Lotyšsko, Litva, Gruzie, BJR Makedonie, Moldavská republika, Rumunsko, Rusko, Slovinsko a Ukrajina; účastníci: Ázerbájdžán, Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Polsko; pozorovatelé: USA, EU, Rada Evropy a OBSE) usiluje o dosažení vyšších standardů udržitelného rozvoje prostřednictvím posílení regionální spolupráce, podpory demokracie a ochrany lidských práv.
 - **Sít' nevládních organizací v černomořské oblasti** (Black Sea NGO Network) – **BSNN** (sdružení 60 nevládních organizací z Bulharska, Gruzie, Rumunska, Ruska, Turecka a Ukrajiny) je organizací občanské společnosti usilující o ochranu životního prostředí, podporu demokratických hodnot a udržitelný rozvoj v regionu.
 - **Iniciativa z Baku** ⁽²⁾ (partneři: Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Írán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavská republika, Ukrajina, Uzbekistán, Tádžikistán, Turecko, Turkmenistán; pozorovatel: Rusko; zástupci EU: GŘ pro energetiku a dopravu, GŘ pro vnější vztahy, Úřad pro spolupráci EuropeAid) usiluje o postupnou integraci energetických trhů regionu Černého a Kaspického moře s trhy EU.

⁽¹⁾ Jedná se o rumunskou iniciativu.

⁽²⁾ Přidružený program spolupráce INOGATE.

1.3 Třetí kategorie – programy vzniklé většinou v EU

- **Interstate Oil and Gas Transport to Europe – (INOGATE)** (Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Rumunsko, Turecko, Ukrajina a dalších 15 zemí) je mezinárodní program spolupráce podporující regionální integraci systémů ropovodů a plynovodů a usnadnění dopravy ropy a plynu.
- **Dopravní koridor Evropa – Kavkaz – Asie (TRACECA)** (Arménie, Ázerbájdžán, Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Kazachstán, Kyrgyzstán, Rumunsko, Tádžikistán, Turecko, Ukrajina, Uzbekistán, Turkmenistán), jehož cílem je zlepšení obchodu a dopravy podél koridoru Evropa-Kavkaz-Asie.
- **Pracovní skupina Dunaj-Černé moře – DABLAS** (Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Rumunsko, Rusko, Turecko, Ukrajina a devět dalších zemí, sekretariát Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje, Černomořská komise, mezinárodní finanční instituce a Evropská komise) se zaměřuje na koordinaci činnosti všech finančních nástrojů používaných v regionu. Do různých úkolů prováděných pracovní skupinou DABLAS je zapojena i občanská společnost.

1.4 Čtvrtá kategorie – analýza a financování politických iniciativ

- **The German Marshall Fund – Černomořský fond regionální spolupráce** (The Black Sea Trust for Regional Cooperation) (**BST**) (působí v Bulharsku, Gruzii, Moldavské republice, Rumunsku, Rusku, Turecku a na Ukrajině) je partnerství veřejného a soukromého sektoru usilující o obnovu důvěry ve veřejné instituce a jejich posílení, potvrzení hodnoty účasti občanů na demokratickém procesu a rozvíjení regionálních a přeshraničních vazeb mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem.
- **Mezinárodní centrum černomořských studií** (The International Centre for Black Sea Studies) – **ICBSS** (Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bulharsko, Gruzie, Moldavská republika, Rumunsko, Rusko, Řecko, Srbsko, Turecko a Ukrajina) je nezávislým výzkumným a vzdělávacím centrem aplikovaného politického výzkumu zaměřeným na budování kapacit a podporu znalostí v černomořské oblasti. Jde o orgán přidružený k BSEC.
- **Iniciativa krizového řízení** (Crisis Management Initiative) – **CMI** je nezisková organizace, která provádí iniciativu „Účast občanské společnosti na evropské politice sousedství – Regionální přístup k řešení konfliktů“. Cílem této iniciativy je vytvořit síť regionálních partnerství čtyř hlavních nevládních organizací/skupin odborníků z Arménie, Ázerbájdžánu, Gruzie a Moldavské republiky na podporu dialogu občanské společnosti s vládou příslušné země.

PŘÍLOHA II

SPOLUPRÁCE EHSV S HOSPODÁŘSKÝMI A SOCIÁLNÍMI RADAMI V ČERNOMOŘSKÉ OBLASTI

Hospodářská a sociální rada Bulharska byla zřízena zákonem o hospodářské a sociální radě v roce 2001. Rada je poradním orgánem a skládá se z předsedy a 36 členů jmenovaných jmenovacími orgány zastupujících organizací na národní úrovni: 12 členů z řad zaměstnavatelů, 12 členů z řad zaměstnanců a dělníků a 12 členů z ostatních organizovaných skupin včetně dvou nezávislých akademických pracovníků jmenovaných Radou ministrů. Rada přijímá stanoviska k zákonům, národním programům, národním plánům a aktům Národního shromáždění. Vydává výroční memoranda o hospodářském a sociálním rozvoji a analyzuje hospodářskou a sociální politiku.

Hospodářský a sociální výbor Řecka (OKE) byl zřízen zákonem 2232/1994. Jde o tripartitní organizaci zastoupených zájmů: zaměstnavatelé, zaměstnanci a skupina různých zájmů složená ze zemědělců, zástupců svobodných povolání, místních orgánů a spotřebitelů. OKE tvoří předseda a 48 členů, kteří jsou sdruženi do tří stejně velkých skupin. Cílem OKE je podpora sociálního dialogu prostřednictvím definice společných postojů k otázkám, které se dotýkají společnosti jako celku nebo určitých jejích skupin.

Hospodářská a sociální rada (HSR) Rumunska je zakotvena v rumunské ústavě (revidované v roce 2003) jako poradní orgán parlamentu a vlády v oblastech stanovených zákonem o uspořádání a fungování HSR. HSR se skládá ze 45 členů jmenovaných podle následujícího klíče: 15 členů jmenuje národní konfederace zaměstnavatelů, 15 členů národní konfederace odborů a 15 členů jmenuje vláda. HSR má poradní funkci a slouží k rozvoji strategií a hospodářské a sociální politiky; figuruje též jako prostředník ve sporech mezi sociálními partnery.

Veřejná komora Ruské federace byla zřízena na základě federálního zákona č. 32 ze dne 4. dubna 2005. Komora se skládá ze 126 členů: 42 členů jmenuje ruský prezident, ti pak volí 42 dalších členů z organizací občanské společnosti činných na národní úrovni a poté všech 84 členů vybere zbývajících 42 ze seznamu občanských společností aktivních v regionálním měřítku. Členové pracují v 18 komisích i v pracovních skupinách s účastí externích expertů. Komora se vyjadřuje k legislativním návrhům, reviduje platné zákony a vydává vlastní zprávy.

Národní tripartitní sociální a hospodářská rada (NTSHR) Ukrajiny byla zřízena prezidentským výnosem v roce 2005 a je poradním orgánem prezidenta republiky. NTSHR se skládá z 66 členů: 22 členů z řad zástupců různých profesí a profesních sdružení, 22 zástupců zaměstnavatelů a 22 zástupců kabinetu ministrů Ukrajiny na úrovni náměstků ministrů. NTSHR má podporu MOP k rozvoji občanského a sociálního dialogu na národní úrovni.

Směšený poradní výbor EU-Turecko se skládá z 18 členů z EHSV a 18 členů zastupujících organizovanou občanskou společnost v Turecku. Schází se dvakrát ročně (jednou v Bruselu a jednou v Turecku) k diskusi o různých tématech ve společném zájmu, relevantních pro občanskou společnost. Hlavním cílem je zajistit zapojení organizované občanské společnosti do procesu jednání o přistoupení prostřednictvím monitorování jednotlivých otevřených kapitol, analýz hospodářských a sociálních důsledků provádění acquis Společenství, schůzek s orgány EU a Turecka a vydávání doporučení.
